

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี” ทำการสำรวจผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ การวิเคราะห์การกระจายรายได้ของครัวเรือนในตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี และปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยเป็นงานวิจัยแบบผสม โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลบางสระแก้ว และนำข้อมูลมาวิเคราะห์การกระจายรายได้ของครัวเรือนในตำบลบางสระแก้วโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์จีนิ และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบางสระแก้ว โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ

การรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลภาคสนาม การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์ และการออกแบบสอบถาม เกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน การกระจายรายได้ของครัวเรือน และแนวทางในการแก้ไขปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในพื้นที่ตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี โดยมีวิธีการดังนี้

1.1 วิธีการสอบถามโดยใช้แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากหัวหน้าหรือสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี เกี่ยวกับเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนทั้งด้านบวกและด้านลบ และการกระจายรายได้ของครัวเรือน

1.2 วิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากผู้นำชุมชนในตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

2. ข้อมูลทุติยภูมิ

การรวบรวมจากเอกสารของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางสระแก้ว สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดจันทบุรี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เว็บไซต์ต่าง ๆ ของหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน วิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร คือ คริวเรือนที่อาศัยอยู่ในตำบลบางสระเก้า อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี และผู้นำชุมชน จำนวน 763 คริวเรือน ซึ่งตำบลบางสระเก้าเป็นชุมชนที่มีการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน และเป็นตำบลที่ได้รับเลือกให้เป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี ทั้ง 5 หมู่บ้าน ประกอบด้วยหมู่ 1 บ้านเนิน หมู่ที่ 2 บ้านกลาง หมู่ที่ 3 บ้านเนินกลาง หมู่ที่ 4 บ้านกองหิน และหมู่ที่ 5 บ้านแฉวนา

ตารางที่ 3.1 จำนวนคริวเรือนและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่ที่	จำนวนคริวเรือน	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้านเนิน	257	88
หมู่ที่ 2 บ้านกลาง	116	40
หมู่ที่ 3 บ้านเนินกลาง	114	40
หมู่ที่ 4 บ้านกองหิน	170	58
หมู่ที่ 5 บ้านแฉวนา	106	36
รวม	763	262

ที่มา : (องค์การบริหารส่วนตำบลบางสระเก้า, 2563)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์ คือ ผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางสระเก้า และผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1-5 โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงทำการเก็บข้อมูลโดยแบบสัมภาษณ์

2.2 กลุ่มตัวอย่างสำหรับการเก็บแบบสอบถาม คือ คริวเรือนที่อาศัยอยู่ตำบลบางสระเก้า อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี จำนวน 262 คริวเรือน โดยกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรของทาจิมายามาเน ในกรณีที่ประชากรมีจำนวนแน่นอน โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 และที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้ (นพรัตน์ พบลาภ และคนอื่น ๆ, 2551 : 44)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \frac{763}{1 + 763 (0.05)^2} = 262$$

ดังนั้นในการเก็บข้อมูลจะมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 262 ครั้วเรือน โดยกำหนดการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เริ่มต้นจากวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม โดยแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม คือ ครั้วเรือนใน 5 หมู่บ้าน ของตำบลบางสระแก้ว ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านเนิน หมู่ที่ 2 บ้านกลาง หมู่ที่ 3 บ้านเนินกลาง หมู่ที่ 4 บ้านกองหิน และหมู่ที่ 5 บ้านแควนา หลังจากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวแบบแบ่งแบบโควตา เพื่อให้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากทั้ง 5 หมู่บ้าน มีสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนประชากร โดยกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละหมู่บ้านให้ใกล้เคียงกัน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญในการเก็บข้อมูลจากหัวหน้าหรือสมาชิกในครั้วเรือน ครั้วเรือนละ 1 ชุด จนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 แบบสอบถามใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าหรือสมาชิกในครั้วเรือน โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สภาพภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพหลัก

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจของครั้วเรือน ได้แก่ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน จำนวนสมาชิกในครั้วเรือน รายได้ของครั้วเรือนต่อเดือน รายได้จากการท่องเที่ยวของครั้วเรือนต่อเดือน รายจ่ายของครั้วเรือนต่อเดือน การเปลี่ยนแปลงของรายได้ของครั้วเรือนหลังจากมีการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบด้านเศรษฐกิจทั้งที่เป็นด้านบวกและด้านลบที่เกิดจากการท่องเที่ยว โดยชุมชน โดยใช้มาตรวัดการรับรู้แบบ Likert's Scale แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ โดยกำหนดให้

มากที่สุด = 5 คะแนน

มาก = 4 คะแนน

ปานกลาง = 3 คะแนน

น้อย = 2 คะแนน

น้อยที่สุด = 1 คะแนน

1.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำชุมชน โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ถูกสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาการทำงานในพื้นที่

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจทั้งด้านบวกและด้านลบ ที่เกิดจากผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย

2.1 ศึกษารวบรวมแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน การกระจายรายได้ และแนวทางแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาสร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

2.3 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของเนื้อหา ความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การวิจัย และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม โดยมีการหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม และนำผลการพิจารณาคะแนนของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC)

2.4 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย เพื่อนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สํารวจผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมงสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจทั้งด้านบวกและด้านลบที่เกิดจากการท่องเที่ยว โดยชุมชน สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) c] และแปลผลความคิดเห็นจากค่าเฉลี่ย

เกณฑ์การแปลความหมายของผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว มีดังนี้ (ธมกรธราศรีสุทธิ, 2554 : 31)

คะแนนระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง ผลกระทบอยู่ในระดับต่ำมาก

คะแนนระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง ผลกระทบอยู่ในระดับต่ำ

คะแนนระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง ผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง ผลกระทบอยู่ในระดับสูง

คะแนนระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง ผลกระทบอยู่ในระดับสูงมาก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาถึงการกระจายรายได้ของครัวเรือนในตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมงสิงห์ จังหวัดจันทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini Coefficient) ซึ่งเป็นดัชนีวัดการกระจายรายได้

ค่าสัมประสิทธิ์จินีมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1 ถ้าสัมประสิทธิ์จินีมีค่าเท่ากับ 0 หมายถึง การกระจายรายได้มีความเท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์จินีมีค่าเท่ากับ 1 หมายถึง การกระจายรายได้มีความไม่เท่าเทียมกันอย่างสมบูรณ์ หากสัมประสิทธิ์จินีมีค่าต่ำลง แสดงว่า การกระจายรายได้ยิ่งมีความเป็นธรรมมากขึ้น ในทางตรงข้ามหากสัมประสิทธิ์จินีมีค่ามากขึ้น แสดงว่า การกระจายรายได้มีความเป็นธรรมน้อยลง (ประไพพิศ สวัสดิ์รัมย์ และมุขสุตา พูลสวัสดิ์, 2554 : 38)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดจากผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว โดยชุมชนตำบลบางสระแก้ว อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปเป็นผลการศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี